

No: 468 – Menş e Adı

DÖRTYOL MANDARİNİ

Tescil Ettiren

DÖRTYOL TURUNÇGİL ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 14.03.2018 tarihinden itibaren korunmak üzere 31.10.2019 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No : 468
Tescil Tarihi : 31.10.2019
Başvuru No : C2018/061
Başvuru Tarihi : 14.03.2018
Coğrafi İşaretin Adı : Dört Yol Mandarin
Ürün / Ürün Grubu : Mandarin / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü : Menşe adı
Tescil Ettiren : Dört Yol Turunçgil Üreticileri Birliği
Tescil Ettirenin Adresi : Numune Evler Mahallesi Abdi İpekçi Caddesi No:8 Ticaret ve Sanayi Odası Binası Dört Yol /HATAY
Coğrafi Sınırı : Hatay ili Erzin, Dört Yol ve Payas ilçeleri 36°3' ve 36°16' doğu paralelleri ile 36°46' ve 37°0' kuzey enlemleri arasında kalan alan

Kullanım Biçimi : Coğrafi işaret, marka ile birlikte ürünün üzerinde yer alabilir.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Dörtüyl Mandarinini yetiştiriciliği yapılan bölgenin dağlar tarafından çevrili korunaklı bir alan niteliği taşıması, denizden gelen havanın ani yükseliş göstererek yamaçların yüksek kısımlarında soğuması, bölgede mandarin yetiştiriciliği için doğal bir ekoloji oluşturur.

Dörtüyl Mandarinini; "Satsuma" türünün "Owari" çeşididir. Coğrafi sınırın mikro-klima özellikleri ve toprak yapısına bağlı olarak Dörtüyl Mandarinini; erkencilik, ürününün kendine has aroması, usare miktarı, suda çözünebilir kuru madde (SÇKM) oranı gibi özellikleri bakımından diğer yörelerde üretilen ürünlerle kıyaslandığında belirgin farklılıklar gösterir. Meyveleri tatlı, kokuludur. Meyve kabuğu, hasat döneminde sarımsı portakal renginde ve hafif pürüzlüdür. Kabuğun meyve etine bağlılığı gevşektir ve bu nedenle puflaşma eğilimi fazladır. Meyveler orta büyüklükte, basık şekilli, meyve eti, koyu portakal renginde, sulu, aromalı ve kalitesi yüksektir. Meyvesi çekirdeksiz veya en fazla 6 adet çekirdeğe sahiptir.

Dörtüyl Mandarinlerinin meyve eni 66,08-69,32 mm, meyve ağırlığı 135,69-142,96 gram, kabuk kalınlığı 2,75-3,37 mm arasında, usare miktarı % 49,08 ila 53,96 ve meyve suyunda titre edilebilir asitlik (sitrik asit cinsinden) % 0,97-1,38 aralığındadır Suda çözünebilir kuru madde (briks) %7,8 ile %8,28 arasında, suda çözünebilir kuru madde/asit oranı ise 7,61-8,45 aralığında bulunur.

Verimli bir çeşit olup düzenli meyve verir ve periyodisiteye eğilimi azdır. Ağaçlar yayvan taçlı, erkencidir. Ekim ayı ortalarında olgunlaşmaya başlar, kasım ayı ortalarında ve sonunda hasat edilebilir. Meyveler olgunlaştıktan sonra ağaç üzerinde fazla kalmaz.

Üretim Metodu:

Dörtüyl Mandarinini fidanlarında anaç olarak turunç (*Citrus aurantium*) anaç kullanımı yaygındır. Fidancılığın gelişmesi ve toprak yapısına bağlı olarak uygun alanlarda kullanılmak üzere *Carrizo sitranji* anaç kullanımı da görülür.

Dörtüyl Mandarin yetiştiriciliğinde daha çok göz aşısı uygulanır. Eylül-ekim döneminde durgun göz aşısı ve mart ayından itibaren de sürgün göz aşısı uygun sonuç verir. Aşılama önem verilecek unsurlar; ağaçların uyanması, yeterli sıcaklığa ve neme ulaşılması ile don olayı yaşanma ihtimalinin uzak olmasıdır.

Mandarin yetiştiriciliği ılıman özelliğe sahip, mevsim ortalamaları yüksek sıcaklıklar oluşturan ve nem açısından uygun özellikler gösteren alanlarda yapılabilir. Ağacın yetiştirildiği yerlerde, don olaylarına karşı önlemler alınması gerekir. -10 °C'ye kadar düşen sıcaklıklarda ağaçların donması ve zarar görme riski yüksek olduğundan sıcaklıkların -4°C'nin altına düşmemesi gerekir. Sıcaklığın aşırı yüksek olduğu yerlerde ürünün yetiştiriciliği zorlaşır.

Sıcaklık olarak meyve gelişimi 12-13 °C'de başlar, 25-31°C'de ise meyve gelişimi en yüksek düzeye erişir. 37-39 °C'de meyve gelişimi durur, 45°C ve üzeri sıcaklıklara meyve dayanmaz. Soğuk ve sıcak olarak hâkim yönlerden sert esen rüzgârlar mandarin ağaçlarını olumsuz etkilediğinden bahçe tesis edilen alanda rüzgâra karşı önlem alınması gerekir. Düşük nem oranı, ağacın gelişimini olumsuz yönde etkiler.

Yeni bahçe tesis edilecek alanda toprak işleme yapılarak fidan dikimi için toprak hazırlanır. Ocak-şubat aylarından başlayarak nisan ayna kadar devam edecek şekilde fidan dikimi yapılır. İklim koşullarına bağlı olarak bazı yıllarda ekim-kasım aylarında kış öncesi ekim yapılır.

Bölgede en fazla tercih edilen dikim şekli eski bahçelerde 6x6 m aralıklardadır. Yeni tesis edilen bahçelerde bu aralık yarı sık dikim olarak tanımlanan 4x3 m, 3x5 m ve 3x6 m'dir. Dikim öncesi fidanlara budama yapılır. Kökler temizlendikten sonra derin olmayacak şekilde dikim yapılır.

Mandarin; bol humuslu, derin, süzekli (suyu akıntılı), kumlu-tınlı, tınlı ya da killi-tınlı topraklarda ve oksijen ihtiyacının karşılayan topraklarda yetişir.

Taban suyu yüzeyden 1,5 m kadar alt kısımda olması gerekir. Bu mümkün değilse drenaj yapılır. Toprak pH değeri 5,5 – 6, toprak derinliği 1,5-2 m arasında olmalıdır. Köklere zarar vermemek için toprak işleme 10 cm'den fazla yapılmaz. Yılda en az 4 kez çapalama yeterli ve yararlı olur. Yabancı ot mücadelesi çapalama ya da herbisit ilaç kullanımı ile yapılır.

Yetiştiricilik yapılan alanlarda, diğer yöre ve bölgelerde uygulanan dikim, bakım ve uygulama özellikleri bakımından yöreye özgü ayrı bir yetiştiricilik yöntemi bulunmamakla birlikte, genel olarak bölgede uygulanan bakım ve yetiştiricilik faaliyetleri aşağıdaki gibidir.

- a) Gübreleme: Çiçeklenme öncesinde toprak yapısı ve ağaç yaşı dikkate alınarak azotlu gübrelerin ilk uygulaması, taban gübrelemeleri, bordo bulamacı ve organik gübre uygulaması yapılarak iyi bir çiçeklenme hedeflenir. Mayıs ayının ikinci yarısından itibaren gerekli olan azotlu gübre uygulamasına başlanır. İhtiyaç duyulan ağaç ve bahçelerde, iz elementler ve diğer besin preparatları uygulanır. Haziran dökümü döneminde potasyumlu gübre uygulamalarına başlanır ve azotlu gübrelemelere devam edilir. Meyve büyüme dönemine gelindiğinde, gerekli görülen besin elementleri takviyesi yapılır.
- b) İlaçlama: Çiçeklenme dönemi olan nisan ayının ilk yarısından itibaren hastalık ve zararlı kontrolü yapılır. Meyvelerde ve ağaç gövdesinde etkili olan zararlılar; Akdeniz meyve sineği, kabuklu bit, pas böcüsü ve unlu bittir. Çiçeklenme döneminden başlamak ve hasat dönemine kadar devam ettirilmek suretiyle zararlıların takibi yapılarak popülasyon yoğunluğuna göre ilaçlama yapılır. Meyve büyüme döneminde zararlılarla mücadeleye devam edilir. Akdeniz meyve sineği ile mücadele popülasyonun ekonomik zarar seviyesinin altına düşünceye kadar sürdürülür., Genellikle eylül sonuna kadar gece sıcaklıkları 15°C ve altına düşünceye kadar Akdeniz meyve sineği mücadelesine devam edilir
- c) Budama: Hasat sonrası dönemde kuru ve hastalıklı dalların ayıklanması ve düzgün bir taçlanma sağlanması amacıyla budama yapılır. Meyve verimi ve kalitesini artırmak amacıyla gelişme döneminde sürgün budaması da yaygın olarak yapılır. Budama sonrası hastalıklı dallar bahçe dışında uygun şekilde imha edilir.
- d) Sulama: Çiçeklenme döneminden küçük meyveye geçişte kurak geçen dönemlerde sulama işlemlerine başlanır. Sıcaklıkların artmasıyla beraber sulama sistemine göre damlama sulamada haftada bir, salma sulamada 15-20 günlük periyotlarla sulama yapılır. Sulama işlemlerine meyve olgunlaşma dönemine kadar ağaç ve toprak durumuna göre sezon boyunca devam edilir.
- e) Hasat: Meyveler ekim ayının ikinci haftasından itibaren hasat olgunluğuna erişir ve hasat işlemlerine başlanır. Mandarin meyvesi zedelenmeye meydan verilmeden dikkatle toplanarak sınıflandırılır ve ambalajlanır. Soğuk hava depoları veya yaygın olan doğal depolama alanlarında saklanacak meyveler daha hassas hasat edilir.
- f) Depolama: Meyve depolaması mutlaka soğuk hava depolarında yapılır, adi depolarda yapılmaz. Depolanacak mandarin ambalaj öncesinde veya sonrasında hastalıklara karşı ilaçlanır. Depo olarak kullanılan alanlar da mutlaka ilaçlanarak zararlılardan arındırılır. Ambalajlanmış meyveler soğuk depolarda ambalajların arasına hava geçebilecek ve hava sirkülasyonu oluşturacak şekilde depolanır. Mandarin meyvesi 3-4°C sıcaklıkta, 2-3 ay süreyle depolanabilir.

Denetleme:

Denetim Dörtüyl Turunçgil Üreticileri Birliği koordinatörlüğünde Dörtüyl Ticaret ve Sanayi Odası ve Dörtüyl İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünden konunun uzmanı 1'er kişiden oluşan toplam 2 kişilik denetim mercii tarafından yapılacaktır.

Denetim mercii tarafından; erkencilik durumu, usare miktarı, suda çözünebilir kuru madde (SÇKM)/asit oranı, meyve ağırlığı, meyve iriliği ve şekli, meyve rengi ve görünümü, kabuk kalınlığı ile amblem kullanım uygunluğu kriterleri açısından ve bu kriterlere uygunluğun değerlendirilmesi amacıyla denetim faaliyeti yürütülecektir. Denetim esnasında tespit edilen uygunsuzluklar mevcutsa, net ve açık bir şekilde bu uygunsuzluklar ile alınması gerekli tedbirler denetlenen kişi, kurum veya kuruluşa bildirilecektir.

Denetim mercii, yılda 1 defa düzenli olarak, ihtiyaç duyulduğunda/şikâyet halinde her zaman denetim işlemlerini yürütecektir. Ayrıca, kamu kuruluşları veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilecek, hizmet satın alabilecektir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütecektir.